

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ústí nad Labem, E. Krásnohorské 8

400 11 Ústí nad Labem, E. Krásnohorské 8/3084

Identifikátor školy: 600 085 597

Termín konání komplexní inspekce: 20. – 24. květen 2002

Čj.	066 238/02-5020
Signatura	Kf6cv123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola E. Krásnohorské 8/3084 Ústí nad Labem (dále jen základní škola) byla zřízena na základě usnesení Zastupitelstva města Ústí n. L. ze dne 15. 9. 1994 v souladu s platnými zákony jako příspěvková organizace na dobu neurčitou.

Rozhodnutí o zařazení základní školy do sítě škol vydané dne 21. 12. 1999 pod č.j. 418/99/ZŠ mění s účinností od 1. 1. 2000 Rozhodnutí ze dne 1. 9. 1996 (č.j. 293/96/ZŠ). Škola sdružuje základní školu s kapacitou 720 žáků, školní družinu s kapacitou 150 dětí a školní jídelnu s kapacitou 700 jídel.

Podle zahajovacího výkazu ke dni 30. 9. 2001 bylo na základní škole zapsáno 714 žáků, z toho je 19 žáků integrovaných, školní družina má 6 oddělení.

V době inspekce zajišťovalo provoz základní školy 40 pedagogických pracovníků, šest vychovatelek školní družiny, dvě technicko-hospodářské pracovnice, osm pracovníků školní jídelny a deset provozních pracovníků.

Ředitel školy byl jmenován do funkce Školským úřadem Ústí n. L. dne 1. 9. 1995 a potvrzen ve funkci dne 31. 7. 1996 na základě výsledku konkurzního řízení.

Na základě Pokynu MŠMT k hodnocení ředitelů škola a školských zařízení č.j. 11 639/98-25 provedl Školský úřad Ústí n. L. hodnocení ředitele a dne 1. 6. 2000 potvrdil ředitele školy ve funkci.

Škola vyučuje podle učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků č.j. 25 018/98-22, ve čtrnácti třídách se vyučuje podle učebního plánu základní školy s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků č.j. 16 333/96-22-21. Tyto učební plány (časové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů) jsou školou dodržovány, osnovy jednotlivých předmětů byly rozpracovány po projednání v metodických orgánech formou časově tematických plánů.

Pavilonová školní budova (v provozu od roku 1983) je situována do rozsáhlého parkového areálu. Ač je vzdálena minimálně od centra města, prostředí je velmi klidné. Nadstandardní jsou prostorové podmínky (24 kmenových učeben, 12 odborných učeben se zázemím kabinetů, rozsáhlý sportovní a rekreační areál, školní pozemek, prostory školní družiny a školní jídelny) a materiální zázemí a vybavení pro výuku. Velmi dobré jsou též psychohygienické podmínky, rozvrh hodin a organizace přestávek je v souladu s platnou normou. V některých třídách 1. stupně je při vyšším počtu žáků stísněnější prostor. Modernizován je školní nábytek, instalací bílých tabulí a užíváním fixů je odstraněn zdroj prachu ve třídách. Na chodbách jsou umístěny nápojové automaty se širokým sortimentem nabízených nápojů, škola je zapojena v akci Školní mléko. Rozsáhlé a esteticky působivé jsou chodby školy a atrium (výzdobu tvoří práce žáků, květinová výzdoba a řada informačních nástěnek), tyto slouží k relaxaci o přestávkách, za příznivého počasí využívají žáci při velké přestávce venkovní areál. Dostatečný je počet žákovských WC, jejich vybavení neodpovídá současným požadavkům.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

1. - 2. ročník (blok předmětů český jazyk, matematika, prvouka, výtvarná výchova, pracovní činnosti)

Kvalita vzdělávání žáků mladšího školního věku byla hodnocena na základě hospitací provedených ve všech třídách v předmětech naukového i výchovného charakteru. Z porovnání osnov, tematických plánů a zápisů v třídních knihách vyplývá, že členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídá učebním osnovám a osnovy jsou plněny. Všechny hodiny byly vyučujícími včetně pomůcek a tabule pečlivě připravené a ve všech hodinách byl splněn stanovený cíl. Úroveň plánování je velmi dobrá.

Personálně zajišťuje výuku v tomto školním roce pět odborně a pedagogicky způsobilých učitelek s délkou praxe od 2 do 42 let. Jedna učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti má šestiletou praxi na 1. stupni ZŠ a dlouholetou zkušenost se vzděláváním předškolních dětí. Odbornost a zkušenosti učitelek se pozitivně odráží např. v pozornosti, jakou věnují vytváření správných pracovních a hygienických návyků při psaní a čtení (držení grafického materiálu, správné sezení).

Prostorové podmínky učeben vyhovují méně početným prvním ročníkům, při vyšších počtech žáků ve druhých ročnících je obtížná realizace výuky (nebo zařazování pohybových chvil) mimo lavice. Tento nedostatek se snaží škola kompenzovat pobytem žáků na školní zahradě o hlavní přestávce. Většina tříd je vybavena starším, ale udržovaným nábytkem. Velikost lavic odpovídá výšce dětí, uspořádání lavic je s výjimkou jedné třídy klasické. Prostředí všech učeben i společných prostor, jejich vybavení pomůckami sloužícími k výuce, květinami a pracemi žáků napomáhá k vytváření příznivého klimatu. Ve většině tříd jsou umístěny knihovničky s beletrií, ale i naučnou literaturou. Učitelky mají k dispozici základní dvojrozměrné pomůcky, odbornou literaturu. K výuce jsou využívány učebnice dvou vydavatelství, další učebnice a učební texty slouží především k tvorbě pracovních listů. Mnohé pomůcky si vyučující vyrábějí svépomocí (různé přehledy učiva, obrazový materiál, pomůcky pro individuální práci, nakopírované listy pro žáky apod.). Ve všech třídách jsou vnitřní části tabulí opatřeny bílou magnetickou deskou, která umožňuje jejich víceúčelové využití. Třídy jsou též vybaveny audiopomůckami a inspekce zaznamenala jejich využívání. V jedné třídě byly využívány klávesy. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré.

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré – dostatek světla, průběžné větrání, v některých hodinách možnost volného odchodu žáků na WC. Únavě žáků předcházely učitelky hlavně změnou činnosti, při frontální práci byly zásady psychohygieny poněkud opomíjeny. Psychohygienické podmínky příznivě ovlivňuje volný pohyb žáků o přestávkách, jedna ze tříd využívá prostory školní družiny, v jedné třídě je relaxační kout s kobercem.

Organizace sledovaných hodin byla většinou promyšlená, pokyny vyučujících jasné a srozumitelné, přiměřené věku žáků. Struktura většiny vyučovacích hodin byla vyvážená a sledovala možnosti i individuální pracovní tempo žáků. Nové učivo vždy navazovalo na předchozí látku, jednotlivé poznatky byly vyvozovány metodicky správně, v součinnosti se žáky a s využitím názoru. V českém jazyce i v matematice učitelky důsledně vedly žáky k aplikaci osvojovaných pravidel. Ve většině hospitovaných hodin byla výuka vedena převážně frontálně. Výjimku tvořily některé hodiny především ve 2. ročníku a všechny sledované hodiny prvouky, kde se střídaly různé formy a metody práce vytvářející příjemnou a podnětnou pracovní atmosféru (frontální, samostatné učení, skupinová výuka, didaktická hra, soutěž, práce s informacemi, prožitkové učení). Tento způsob vedení výuky umožňoval

žákům aktivní osvojování nových i utvrzování již nabytých vědomostí, rozvíjeny byly techniky podporující zapamatování učiva. V těchto hodinách byly přirozeně uplatňovány mezipředmětové vztahy, role učitele nebyla výhradně dominantní. Obsah byl pestrý, přiměřený a pro žáky zábavný. Žáci měli možnost při řešení zadaných úkolů rozvíjet svoji fantazii a k výsledku byli dovedeni logickým vyvozováním. Metoda práce s chybou byla využívána pouze ojediněle. Při výtvarných a pracovních činnostech učitelka poskytovala žákům dostatečný prostor pro rozvoj tvořivosti a vzájemné spolupráce, důraz byl kladen na vytváření správných pracovních návyků a bezpečnost žáků. Vyučovací čas byl většinou využíván efektivně, kromě frontálně vedené výuky matematiky ve 2. ročníku, při níž zapojení a aktivita většiny žáků (a zároveň výsledná efektivita hodiny) byla nízká. U integrovaných žáků učitelky respektují v matematice a v českém jazyce (při samostatné práci a v diktátech) specifickou poruchu učení. Speciální přístup a individuální práci s těmito žáky, ale ani s žáky talentovanými ČŠI v navštívených hodinách nezaznamenala. Ve všech sledovaných předmětech dbaly učitelky na pečlivý a úhledný písemný projev, náležitá péče je věnována grafické úpravě sešitů. Průběžně jsou opravovány chyby. Množství známek z písemných projevů i v žákovských knížkách poskytuje dostatečný přehled o výsledcích vzdělávání žáků. Výrazné jsou výsledky v oblasti čtení. Všechny učitelky kladou důraz na čtení s porozuměním, úroveň čtení a využívání čtenářských dovedností žáků ve všech předmětech jsou příkladné. Organizační formy a metody práce jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré. Výjimečné jsou výsledky žáků ve druhém ročníku, kde z počtu 20 přihlášených z jedné třídy uspělo v přijímacím řízení do třídy s rozšířenou výukou jazyků 17 žáků.

V převážné většině hodin podněcovaly učitelky žáky pomocí motivačního rozhovoru, ale i pozitivního hodnocení aktivity žáků. Při samostatné práci jim poskytovaly zpětnou vazbu, respektovaly osobní tempo žáků a byly jim nápomocny radou. Nové učivo bylo vždy dostatečně procvičováno, přičemž se vyučující přesvědčily, zda žáci zadaný úkol pochopili. V závěru hodin ovšem mnohdy nezbyl čas na shrnutí, celkové zhodnocení a sebehodnocení žáků. Jako vynikající byly hodnoceny hodiny, které byly založeny na vzájemné komunikaci, tvořivých činnostech a hře, při nichž převažoval partnerský přístup učitelek a verbální projev žáků. Motivace a hodnocení je velmi dobré.

Odpovídající péče je věnována rozvoji slovní zásoby a komunikativních dovedností. Vyučující dbaly na odpovědi žáků celou větou, používání správného názvosloví a umožňovaly žákům vyjádřit svůj názor. V některých třídách uplatňovanými kooperativními metodami byli žáci vedeni k týmové spolupráci, vzájemné ohleduplnosti, respektování spolužáka. Ojedinělé projevy nepozornosti nebo nekázně zvládaly učitelky ve většině případů bez problémů. Vztahy mezi učiteli a žáky jsou velmi pěkné a většinou bezprostřední, atmosféra ve třídách přátelská. Také oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň hospitovaných hodin byla ve většině případech velmi dobrá, dvě sledované hodiny byly hodnoceny jako průměrné. Jako vynikající jsou hodnoceny hodiny, kde převažoval partnerský přístup učitelky a uplatňování metod aktivizujících žáky.

Vzdělávání v 1 a 2. ročníku ve sledovaném bloku předmětů je celkově hodnoceno jako velmi dobré.

3. - 5. ročník

Hodnocení vzdělávání vychází z hospitací v hodinách (český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda a tělesná výchova), z namátkové kontroly písemných prací žáků, žákovských knížek a z porovnání osnov, časově tematických plánů a zápisů v třídních knihách.

Vyučující postupují podle časově tematických plánů, které jsou až na jazykové vyučování ve dvou pátých třídách a ve většině kontrolovaných tříd ve čtení a literární výchově zpracovány v souladu s osnovami. Tematické plány čtení a literární výchovy obsahují pouze časové rozvržení jednotlivých článků v čítance a kontrolu plnění této složky českého jazyka ztěžují i málo vypovídající zápisy v třídních knihách (až na výjimky se vyučující neřídí terminologií osnov). Nad rámec osnov se probíralo ve dvou pátých třídách v jazykovém vyučování (a to i ve třídě bez rozšířené výuky) učivo ze skladby (např. přívlastek, věta hlavní, věta vedlejší) a z tvarosloví (druhy a skloňování číslovek). Ve vlastivědě je odpovídající pozornost věnována nejbližšímu okolí i regionu. Příznivé složení žáků ve třídách s rozšířenou výukou jazyků se projevuje ve vyšší náročnosti a v zařazování rozšiřujícího učiva.

Kvalitní byla bezprostřední příprava většiny vyučujících na jednotlivé hodiny, včetně tabule, názorných pomůcek a někde i vlastních pracovních materiálů (pracovní listy k čítance ve čtvrtém ročníku). Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Z devíti kmenových vyučujících je osm plně kvalifikovaných (jediná nekvalifikovaná učitelka má delší pedagogickou praxi). Na kvalitě výuky, především v oblasti volby metod a forem práce se příznivě projevila skutečnost, že se vyučující účastní různých vzdělávacích akcí. Personální podmínky jsou hodnoceny jako vynikající.

Všechny učebny jsou pro výuku vhodně zařízeny, mají dostatek úložných prostor, v různé míře jsou vybaveny pomůckami sloužícími k výuce a poskytují žákům podnětné pracovní prostředí. K dispozici je i potřebná audiovizuální technika. Třídy i společné prostory jsou vesměs velmi pěkně a funkčně vyzdobeny. Na pěkném dojmu se podílí i bohatá květinová výzdoba a nápadité rukodělné a výtvarné práce žáků. Postupně se doplňuje vybavení kabinetu pomůckami (mapy, tabelární pomůcky pro český jazyk, stovebnice pro přírodovědu, videokazety), ve třídách jsou umístěny knihovničky s beletrií i populárně naučnou literaturou. Zatím není zcela dostatečné vybavení jazykovými příručkami, především Pravidly českého pravopisu. Téměř ve všech hodinách dbali vyučující na názornost a využívali dvoj i trojrozměrné pomůcky profesionální i vlastní výroby. V jedné z hodin vlastivědy byla případně využita videonahrávka.

Z hlediska psychohygieny nevyhovují zcela svou velikostí třídy s vyššími počty žáků (což jsou všechny jazykové třídy), kde nedostatek prostoru a soukromí může mít negativní dopad na chování žáků (např. na projevy agresivity). Velmi dobře je zajištěn pitný režim - žáci mohou využívat vitamínové nápoje v automatech, akceptováno je osobní řešení žáků. V průběhu výuky zajišťovalo psychohygienu především střídání činností a změna tempa, v nižších ročnících zařazovali vyučující relaxační chvílky, v tělesné výchově bylo dbáno na dodržování bezpečnosti. Jen výjimečně vyučující na únavu žáků nereagovali. Podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Většina navštívených hodin byla hodnocena jako vynikající nebo velmi dobré. Tyto hodiny byly promyšleny nejen z hlediska struktury a obsahu, ale hlavně z hlediska efektivity a zaměstnání žáků. Vyučující zde využívali kromě hromadných forem práce i netradiční postupy (promyšlená a dobře organizovaná práce ve skupinách i ve dvojicích, uplatňování soutěživých a herních prvků, tvořivá práce s textem ve čtení, srovnávání, vyhodnocování informací) a vytvářeli tak prostor pro samostatné učení a pro aktivní uplatnění všech žáků. V hodinách matematiky, českého jazyka, vlastivědy a přírodovědy byli žáci vedeni ke schopnosti aplikovat získané vědomosti, k hledání příčin a souvislostí, k odůvodňování svých

postupů a k vyvozování závěrů. V hodinách průměrných převažovala frontální práce s celou třídou, tyto hodiny postrádaly dynamiku a pro žáky nebyly tolik přitažlivé a zajímavé. Metody a formy práce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Také motivování a hodnocení žáků je velmi dobré. Ve všech hodinách byli žáci na začátku seznámeni s cílem a často i s postupnými kroky, nikdy nechybělo opakování a procvičování probraného učiva, někdy i zábavnou a pro žáky zajímavou formou. V průběhu výuky učitelé aktualizovali učivo, využívali zkušenosti žáků a kladli důraz na praktické využití probíraného učiva. Ověřovali pochopení probíraného učiva, poskytovali žákům zpětnou vazbu, uplatnila se i vnitřní motivace (např. navození patřičné atmosféry, využití momentu překvapení, snaha o dosažení co nejlepšího výsledku). Slovní hodnocení mělo zpravidla povzbuzující charakter. V několika třídách využívají vyučující i alternativní formy hodnocení (bodování, apod.). K pozitivní motivaci přispívá i zveřejňování prací žáků (výtvarných, rukodělných, literárních) na nástěnkách. V žakovských knížkách je z uvedených předmětů dostatek známek (výjimkou je nižší počet známek z tělesné výchovy), někteří učitelé využívají i průběžné slovní hodnocení prospěchu a chování žáka za určité období. K nedostatkům patřily většinou nepromyšlené a uspěchané závěry hodin. Někde vyučující nestačili provést shrnutí a zhodnocení, jinde bylo hodnocení formální. Jen ve dvou hodinách se objevily prvky žakovského hodnocení a sebehodnocení.

Téměř ve všech hodinách vládla příznivá pracovní atmosféra, ovzduší důvěry a spolupráce. Vyučující pozitivně ovlivňují psychosociální podmínky výuky, vedou žáky k rozvíjení kladných vlastností (tolerance, kooperace, zodpovědnost, sebekázeň). Učí žáky naslouchat druhému, komunikovat ve skupině, přijímat různé role, vystupovat před třídou. Pokud nebyla role učitele v hodině dominantní, měli žáci možnost rozvíjet své myšlenky, zdůvodňovat svoje postupy, uplatnit své zkušenosti. Žáci jsou vedeni ke kultivovanému vyjadřování, k používání správného názvosloví. V žádné z hodin se neobjevilo nespolutracující chování žáků, naopak žáci byli aktivní a pracovali se zájmem. Celkově jsou komunikace a vzájemné vztahy hodnoceny jako velmi dobré.

ČŠI hodnotí úroveň vzdělávání ve 3. - 5. ročníku jako velmi dobrou.

2. stupeň

Blok společenskovedních předmětů

Hospitace proběhly hodinách českého jazyka, občanské výchovy, dějepisu a rodinné výchovy. Předložené časové a tematické plány vycházejí z učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu, učivo na sebe navazuje a nedochází k nežádoucímu opakování učební látky. Výukové cíle jsou stanoveny přiměřeně možnostem a mentální úrovni žáků.

Hospitované hodiny byly vedeny odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami (vyučující dějepisu ve dnech probíhající inspekce úspěšně ukončila studium svého oboru na PF). Výukové prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům. Výuka probíhala jednak ve specializovaných učebnách, jednak v kmenových třídách vybavených standardním školním nábytkem. Psychohygienické zásady jsou ve většině tříd respektovány – střídající se činnosti ve výuce udržují zájem a pozornost žáků, délka vyučovacích hodin je dodržována, výuka společenskovedních předmětů je v týdnu rozložena vyhovujícím způsobem. Vedle jednotných učebnic mají žáci při jazykové výuce k dispozici slovníky (běžně je užíván starší typ SSČ, Academia Praha 1978). Některé učitelky užívají i řadu vlastních doplňkových materiálů. V hodinách dějepisu názorné pomůcky využity nebyly, i když se jejich uplatnění – vzhledem k tématu – přímo nabízelo.

Ve všech sledovaných hodinách bylo učivo interpretováno věcně správně. Ve výuce se

projevily značné, ne vždy odůvodněné rozdíly v práci zkušených a začínajících učitelek. Zatímco prvně jmenované v naprosté většině svým žákům dokázaly vytvořit prostor pro vyjádření vlastního názoru, střídaly formy a metody práce, vhodně uplatňovaly kooperativní techniky učení a jejich výklad nového učiva byl jasný, přehledný a logicky navazoval na předchozí vědomosti žáků, pracovaly v ojedinělých případech učitelky s kratší pedagogickou praxí zásadně jen frontální metodou, tolerovaly žákům nespisovné vyjadřování (samy jim často nebyly v slovním projevu vzorem), nedokázaly všechny žáky přiměřeně zaměstnat a někdy měly i značné problémy s kázní. V jednom případě však učitelka, přestože má jen čtyřletou pedagogickou praxi, pracovala v hodině českého jazyka s velkým nadšením a až překvapivou erudicí.

Vstupní motivace byla prováděna různými způsoby, nejčastěji však měla podobu sdělení výukového cíle. K průběžné motivaci přispívaly užívané metody frontálně vedeného rozhovoru se třídou, hodnocení slohových prací (včetně analýzy textu), vyvozování učiva induktivní metodou a v občanské nauce a rodinné výchově i způsob využití mezipředmětových vztahů. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. V převážné části výukového procesu byli žáci motivováni k podání dobrého výkonu. Při hodnocení učitelé oceňovali snahu, samozřejmostí bylo respektování individuálních dispozic žáka.

Komunikace a spolupráce učitelů se žáky byla většinou oboustranná, spontánní, založená na důvěře. Vztah učitelů k žákům byl přátelský a vstřícný. Až na zmiňované nedostatky v projevu některých učitelek byl verbální projev ostatních pedagogů na odpovídající úrovni. Žáci byli v naprosté většině schopni vyjádřit svůj postoj i vlastní názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky. Komunikativní dovednosti jsou na škole dále rozvíjeny ve školních recitačních soutěžích a v olympiádě českého jazyka. Na škole velmi dobře pracuje předmětová komise občanské výchovy. Členové komise zorganizovali soutěž na vhodná témata z Úmluvy o právech dítěte. Výsledky soutěže, v níž žáci vyjadřovali svůj názor na svět kolem sebe i na vlastní problémy, měly velice příznivý ohlas nejen mezi žáky, ale i v rodičovské veřejnosti a v místním tisku.

Plánování a příprava výuky byly na velmi dobré úrovni, podmínky výuky byly velmi dobré, organizace, formy a metody výuky – až na výjimky – byly velmi dobré, motivace a hodnocení stejně jako interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledované oblasti hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Ve škole se vyučuje anglický, německý a francouzský jazyk, formou kroužků ještě španělský a ruský jazyk. Učivo předepsané osnovami je rozvrženo do jednotlivých ročníků, z tohoto rozvržení vycházejí časové tematické plány vyučujících. Kontrolou třídních knih a hospitacemi v hodinách bylo zjištěno, že osnovy se plní. Pouze ve třídě 8. A došlo ve výuce francouzštiny k mírnému zpoždění, zaviněnému delší nepřítomností vyučujícího. Vedení školy bylo na tuto skutečnost upozorněno. Plánování jednotlivých hodin a příprava na ně byly pečlivé a svědomité.

Personální podmínky jsou vynikající, výuku zajišťuje dvanáct vyučujících, z nichž pouze jeden je nekvalifikovaný (student posledního ročníku PF UJEP v Ústí). Výuka probíhá zčásti ve čtyřech jazykových učebnách, zčásti v knihovně, bývalé kuchyňce a v kmenových třídách. Učebny jsou dobře vybavené a prostorné, pouze knihovna a bývalá kuchyňka jsou stísněné. Vyučující mají dostatek audiovizuálních, trojrozměrných i tabelárních pomůcek, slovníků, časopisů a dalších materiálů, které v hodinách účelně využívají. Žáci mají k dispozici učebnice a pracovní sešity. Bylo zjištěno, že pracovní sešity na výuku angličtiny si žáci kupují. Prostředí učeben je příjemné a esteticky podnětné (kromě uvedené knihovny

a kuchyňky), zásady psychohygieny byly respektovány i při organizaci výuky, i když je třeba konstatovat, že se stoupajícím věkem žáků vyučující o psychohygienu dbali méně.

V souladu s učebními dokumenty se žáci na výuku dělí, ale v případě nepřítomnosti vyučujícího je běžné spojování skupin. Tato praxe má nesporné ekonomické výhody, ale efektivita výuky spojených skupin je nízká a nároky na vyučující cizích jazyků neúměrně vzrůstají, zejména při dlouhodobější absenci. Organizace samotné výuky ve sledovaných hodinách byla velmi dobrá. Vyučující respektovali věk a pokročilost žáků a v souladu s nimi a s ohledem na specifika probíraného učiva volili metody a formy práce. Frontální výuka se střídala se skupinovou a párovou prací, v několika hodinách se objevovaly i prvky problémového vyučování. Výuka byla pestrá, názorná, vyučující vedli žáky k využívání slovníků i časopisů. Společným nedostatkem byla absence závěru, vyučující často dokončovali hodinu a zadávali domácí úkol v průběhu přestávky.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci motivováni na počátku hodiny sdělením výukového cíle, v průběhu hodiny působily motivačně především pochvala a různé formy soutěží, které vyučující hojně využívali. Méně už bylo z hlediska motivace využito aplikování učiva na životní zkušenosti žáků. Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků byla patrná i vnitřní motivace žáků, zejména ve vyšších ročnících. Ve sledovaných hodinách převládalo slovní hodnocení nad klasifikovaným, z kontroly žákovských knížek však vyplývá, že žáci jsou klasifikováni pravidelně a často. Hodnocení bylo vždy záležitostí učitele, ani v jedné ze sledovaných hodin žáci nedostali možnost vyjádřit se k průběhu výuky a zhodnotit vlastní práci a pokrok, což souvisí i s absencí závěru. Sledované hodiny byly vedeny v cizím jazyce, čeština byla použita uvážlivě v nezbytných případech. Komunikace směřovala převážně od učitele k žákovi, ale ve většině hodin komunikovali žáci i mezi sebou, byť ve skupinové práci převládala čeština. Ve vyšších ročnících by bylo třeba věnovat zvýšenou pozornost souvislé tvořivé komunikaci žáků. Vzájemný vztah učitelů a žáků byl vesměs korektní a velmi slušný.

Plánování má velmi dobrou úroveň, učební plány a učební osnovy se plní. Podmínky personální jsou vynikající, materiální a psychohygienické velmi dobré. Organizaci výuky neprospívá zavedená praxe spojování skupin při absenci vyučujícího, při organizování samotné výuky v hodinách bylo velmi dobré, chybí zařazení závěrečného shrnutí. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré, stejně jako komunikace a interakce. Celkově má výuka cizích jazyků velmi dobrou úroveň.

Matematika, praktické činnosti

V rámci této komplexní inspekce byla sledována kvalita výuky matematiky u všech vyučujících ve třech čtvrtinách tříd druhého stupně všech ročníků. Zastoupeny byly jak třídy s rozšířenou výukou jazyků, tak i třídy se standardním vzdělávacím programem pro základní školu. Výběr tříd a témat pro sledování kvality výuky v předmětu praktické činnosti byl tematicky zaměřen na práce s počítačem, práce s technickými materiály a pěstitelství.

Plánování a přípravě výuky ve všech sledovaných hodinách byla věnována důsledná pozornost. Přiměřená péče byla věnována i bezprostřední přípravě na vyučování před hodinou.

Materiálně technické i prostorové podmínky jsou nadstandardní. Vybavení pomůckami pro výuku matematiky umožňuje v plné míře uplatňovat zásadu názornosti, zejména při výkladu geometrie trojrozměrných těles. Ve sledovaných hodinách bylo toho také plně využíváno. Rovněž velmi dobré je vybavení pro sledovaná témata praktických činností. I přesto, že je škola umístěna poblíž středu města, je možné přímo v jejím areálu v plné míře realizovat zahradnické a pěstelské práce. Výpočetní technika je po softwarové i hardwarové stránce na velmi dobré úrovni, která odpovídá současným požadavkům na výpočetní techniku v uživatelské praxi. 10 žákovských počítačů má 32 GB RAM, 3 TB HDD s procesorovou

rychlostí 100 MHz. PC jsou uspořádány v síti se serverem 4 GB a 64 MB RAM. Základ softwarového vybavení tvoří systém MS Windows 98 a Microsoft Office 2000 s odpovídajícími programy Word, Excel, Power point atd. Dále jsou k dispozici i programy související s výukou zeměpisu, českého jazyka, matematiky, biologie a zoologie. Potřeby vybavení PC by plně uspokojil nákup dalších minimálně 5 PC tak, aby při stoprocentní docházce byl každému žákovi k dispozici samostatný PC. Ve sledovaných hodinách tomu sice tak bylo, ale pouze díky absenci žáků. Estetičnost a podnětnost prostředí lze hodnotit jednoznačně velmi pozitivně.

Personální podmínky jsou ve výuce matematiky vynikající – všichni vyučující mají úplnou (tj. odbornou i pedagogickou) způsobilost pro výuku tohoto předmětu. Praktické činnosti jsou odučeny s úplnou způsobilostí pouze ze 60 %. Zbýlých 40 % hodin je odučeno pedagogicky způsobile bez odborného zaměření. Na kvalitě výuky ve sledovaných hodinách však nebyla tato skutečnost v žádném případě znát.

Struktura hodin odpovídala jak věku žáků, tak i výukovým cílům. Výběr, sled i množství informací byl přiměřený náročnosti učiva, věkové struktuře žáků a konečně i spíše nadprůměrným intelektovým schopnostem žáků (ZŠ s RVJ). Zhlédnuté hodiny měly povětšinou klasickou stavbu zaměřenou spíše na opakování a procvičování probírané látky než na výklad nových témat. Opakovací část byla prováděna formou frontálního opakování nebo připravenými písemnými testy. Někdy v těchto případech nebyla stanovována kritéria hodnocení včetně seznámení se správným řešením po skončení testu. Samostatná aktivita žáků byla v potřebné míře navozována s větším úspěchem spíše v nižších třídách druhého stupně. Prostor pro vytváření vlastního názoru byl větší ve vyšších třídách. Vyučovací čas byl využíván převážně efektivně, více času však mohlo být věnováno na závěr hodiny shrnutí a hodnocení její efektivity. V dostatečné a potřebné míře bylo využíváno názornosti, a to jak v hodinách matematiky, tak i v praktických činnostech. V tomto ohledu byly příkladné navštívené hodiny pěstitelství, kdy ukázky plevelů na kvalitních obrazových materiálech byly porovnávány s nálezy žáků ve sledované hodině přímo v přírodě. Plnění osnov sledované skupiny předmětů nebylo v žádném případě ohroženo.

Připomínky ČŠI metodického charakteru se týkaly především předmětu praktické činnosti, tematického celku práce s technickými materiály, tématu práce s kovem. Zhotovování výrobků (z plechu důlčikováním) by v každém případě mělo vycházet z kvalitního náčrtu se základními rozměry. Při hodnocení kvality vyrobených předmětů by potom bylo vhodné tyto s vyhotoveným náčrtem porovnávat, a tak sledovat, do jaké míry se žákovi podařilo realizovat záměry uvedené v náčrtu.

Pozitivního posilování bylo využíváno většinou na dolní hranici možností, ať už se jednalo o frontální opakování či samostatnou práci v lavici nebo u tabule. Tento aspekt sledování kvality výuky v hospitovaných hodinách hodnotí ČŠI dosti rozdílně. V některých hodinách byly motivační prvky zařazovány ve velké míře, zejména s využíváním soutěživosti odměněné dobrou známkou a naopak, v některých hodinách bylo možno zaznamenat v tomto ohledu větší rezervy. Rozhodně však není možno říci, že by v některé ze sledovaných hodin byla tato stránka výchovy a vzdělávání zcela opomíjena. Hodnocení klasifikační stupnicí nebylo až na výjimku v praktickém cvičení ve sledovaných hodinách realizováno, a tak jej nelze ani komentovat. Verbální hodnocení při frontálním opakování bylo místy zaznamenáváno. Klasifikovaná kontrola vědomostí byla ve sledovaných hodinách založena na připravených nakopírovaných testech. Četnost klasifikace byla přiměřená hodinové dotaci a významu předmětu.

Interakce a komunikace vycházela ze známých, dohodnutých a respektovaných pravidel jednání při zohledňování zvláštností psychointelektového vývoje žákovy osobnosti ve věku odpovídajícím návštěvě 2. stupně ZŠ. Během komunikace byly rozvíjeny myšlenky obsažené

v žákovských odpovědích, prostor pro diskusi byl v potřebné míře vytvářen a různost názorů připouštěna. Rezervy jsou v ještě větším rozvíjení komunikativních dovedností, mnohdy vyučující pro úsporu času dokončoval myšlenky vlastním komentářem. Psychosociální podmínky vyučující pozitivně ovlivňovali, bylo vytvářeno prostředí důvěry, spolupráce a tolerance. Nežádoucí projevy žáků nebyly ve sledovaných hodinách zaznamenány, žáci viditelně projevovali pozitivní vztah k výuce.

Výsledky výuky standardizovanými testy sledovány nebyly. Zhlédnut byl pouze výběr čtvrtletních klasifikačních písemných prací. Počet zadaných úloh, jejich obtížnost i předložená kritéria bodového hodnocení plně odpovídala standardu vzdělávání základní školy. O dobrých výsledcích ve výuce matematiky také nepřímo hovoří dobré výsledky přijímacího řízení na střední školy a úspěšná reprezentace v různých matematických soutěžích.

Na základě uvedených skutečností celkově hodnotí ČŠI kvalitu výuky této skupiny sledovaných předmětů velmi dobře.

Blok fyziky, chemie a přírodopisu

Plánování je na velmi dobré úrovni. Vyučující vychází z vhodných učebnic a rozvržení učiva neodporuje osnovám ani přiděleným hodinovým dotacím. Orientaci učitelů v probíraném učivu, ale i kontrolu vedení školy usnadní ředitelem školy vyžadované časové a tematické plány. Průběžně se plní laboratorní práce a úlohy. Pro další aktivity, např. zeměpisné vycházky, je ve školním roce vyčleněn jeden den s názvem Pobyt v přírodě. Zde se plní vše, co osnovy vyžadují. Na většinu hodin byli učitelé zodpovědně a promyšleně připraveni, pouze v jedné hodině rutina předvedené práce neodpovídala náročnosti učiva ani důležitosti nového předmětu a věkovým specifikům žáků.

Všichni vyučující, kteří sledované předměty vyučují, mají potřebnou kvalifikaci a pro dané předměty mají potřebnou aprobaci. Tomuto pedagogicko odbornému zázemí odpovídalo vedení samotných vyučovacích hodin. Pouze v jednom případě převažovala zkušenost spíše vhodná pro střední školu.

Materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou takové, že umožňují plnění zvoleného vzdělávacího dokumentu Základní škola. Nadstandardem je vybavení pro výuku přírodopisu, včetně učebny. Uložení pomůcek, přírodnin a všeho potřebného pro přírodopis je na vysoké funkční úrovni. Učebna disponuje televizorem a videem, novým školním nábytkem a neprašnými tabulemi. Podobně velmi dobré je vybavení učebny a kabinetu pro výuku chemie.

Psychohygienické podmínky respektovaly věk a individuální zvláštnosti žáků. Dodržována je délka hodin a přestávek, třídy jsou dobře osvětlené, mají možnost přitemnění proti slunci, výzdoba tříd a pracoven koresponduje s prací žáků. Střídání činností v nižších třídách pamatovalo na snadnější unavitelnost žáků a činilo hodiny zajímavými. Výjimečně nebylo zareagováno na věková specifika přítomných integrovaných žáků. Chyběla potřebná názornost a poznámky do sešitů byly diktovány. Podmínky výuky jsou z tohoto pohledu velmi dobré, v přírodopisu pak vynikající.

Organizace, formy a metody práce jsou také na velmi dobré úrovni. V tomto hodnocení jsou však skryty vyučovací hodiny, ve kterých se objevoval nadstandard práce učitele, střídaly se činnosti, které udržovaly pozornost žáků a zároveň je motivovaly. Objevovala se skupinová práce, názornost, samostatná práce žáků a to vše v dokonalé souhře učitele se žáky. Většinou byly účelně využívány učebnice, byl vytvářen prostor pro samostatné myšlení žáků a využívaly se zdroje dalších informací včetně zkušeností žáků.

Na druhé straně byly k vidění i hodiny, kdy žáci po většinu hodiny vykonávali stejnou

činnost, popřípadě pracovali podle tabule. Frontální činnost nerespektovala potřeby žáků. Neexistovala zpětná vazba o tom, jak žáci učivo zvládají.

Motivace a hodnocení je také na velmi dobré úrovni, i když opět v jednotlivých hodinách bylo diametrálně rozdílné. Objevovala se motivace vnější, ale i vnitřní, kdy doslova pro věc zapálené vyučující dokázaly strhnout žáky a zapojit je do tvorby vyučovací hodiny. Hodnocení odpovídalo výkonům žáků a pozitivem je, že v žákovských knížkách jsou známky za různé činnosti, například za ústní zkoušení, laboratorní práce, za písemné formy zkoušení a podobně. V některých hodinách byli žáci oceněni i slovním hodnocením. Ve dvou vyučovacích hodinách byly vhodně využity mezipředmětové vztahy a vlastní zkušenosti žáků. Až na jednu vyučovací hodinu se v dalších hodinách neobjevil žádný z možných závěrů hodiny. Chybělo zhodnocení splnění cílů, výkonu žáků. Většinou práci v hodině doslova odřízlo zvonění.

Úroveň spolupráce komunikace mezi žáky a pedagogem nebo mezi žáky navzájem byla ve sledovaných předmětech průměrná. Všechny hodiny probíhaly v atmosféře důvěry. Různost názorů byla vhodně využita ve dvou vyučovacích hodinách, ve kterých byl i cíleně vytvářen prostor pro diskusi žáků. Ve většině hodin žáci respektovali dohodnutá pravidla chování. Pouze v jedné hodině se objevilo nežádoucí chování skupinky žáků, které rušilo při práci. Vyučující se však řešením této situace nezabývala.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobré.

Hudební výchova (Hv), tělesná výchova (Tv), výtvarná výchova (Vv)

Učivo osnov je v těchto předmětech promyšleně rozvrženo do jednotlivých ročníků. Plnění osnov je projednáváno v předmětových komisích. Plány Tv koordinují učivo tak, aby kopírovalo termíny okresních soutěží. Žákům jsou nabízeny zájmové útvary – hudební kroužek – a řada kroužků sportovních (odbíjená, košíková, moderní gymnastika). Činnost vyvíjí školní oddíl odbíjené. Příprava vyučujících na jednotlivé hospitované hodiny byla promyšlená, stanovené cíle odpovídaly stavu jednotlivých tříd. Plánování včetně přípravy výuky je vynikající.

Vynikající jsou i personální podmínky, učitelé jsou kvalifikovaní, jejich odbornost doplňuje i profesní zájem o předmět, činnostem příslušného zaměření se věnují i ve svém volném čase. Prostorové a materiální podmínky jsou velmi dobré. Odborná učebna Hv je uzpůsobena hudebním činností (bez lavic). Dostatečné je vybavení učebnicemi, zpěvníky (mnohé značně opotřebované), hudebními nástroji, audiotechnikou. U klavír v učebně Hv byly v průběhu inspekce nefunkční některé klávesy, byl i mírně rozladěn. Odborná učebna Vv slouží i jako učebna kmenová, sousedící kabinet Vv je vybaven potřebnými pomůckami a materiálem, v tomto školním roce byla pořízena keramická pec. Pro bezpečnost žáků je nepříznivé poškození lina v této učebně. Vynikající prostorové podmínky má škola pro výuku Tv. Kromě dvou tělocvičen s patřičným zázeminím je využíván rozsáhlý sportovní areál (travnaté hřiště s atletickou dráhou, hřiště na košíkovou, tenis a tři volejbalové kurty). S výjimkou nového hřiště s umělým povrchem je však stav ostatních sportovišť pouze vyhovující, v některých případech přímo ohrožuje bezpečnost žáků (neukotvené branky, rozpraskaný a zdeformovaný asfaltový povrch malého hřiště).

Organizace hodin Hv byla promyšlená, zaměřená na praktické činnosti žáků. Ti se často na tvorbě hodiny podílejí (referáty, dramatizace hudební ukázky apod.). Činnosti pěvecké, instrumentální, poslechové a pohybové jsou efektivně skloubeny. Žáci si rozvíjejí hlasové, rytmické a intonační dovednosti. Rovněž výuka Vv je zaměřena na praktické výtvarné činnosti. Žáci se seznamují s nejrůznějšími technikami, jsou zařazováni i skupinové práce, činnost v plenéru. Na začátku hodiny byli informováni o použité technice, pamatováno bylo

na mezipředmětové vztahy (historický rámec). Organizace hodin Hv a Vv je hodnocena jako vynikající. Struktura hospitovaných hodin Tv a výběr metod odpovídaly věku žáků, k žákům se zdravotním oslabením bylo přistupováno individuálně. Po seznámení s cílem hodiny a poučením o bezpečnosti prováděli žáci skupinové aktivity (lehká atletika, míčové hry). V některých případech však nebyli všichni žáci efektivně vytíženi po celou hodinu. Organizace hodin Tv je velmi dobrá.

Většina žáků pracovala se zájmem, je zde patrná vnitřní motivace, snaha o dobrý výsledek (systém bodování soutěží v Tv, např. zimní atletický pětiboj). Rovněž vnější motivace úvodní či průběžná kladně ovlivnila efektivitu hospitovaných hodin. Žáci se často stávají spoluvůrci hodin, postup je koordinován učiteli, kteří se do některých činností zapojují. Motivačně působí i smysluplnost práce (podíl na výzdobě školy, reprezentace tříd i školy). Systém hodnocení je znám, četnost známek v těchto předmětech je dostatečná, systémem hodnocení se zabývá předmětová komise Tv. V závěrech hodin Hv a Vv bylo provedeno zhodnocení učiteli, v průběhu těchto hodin se setkala ČŠI i s hodnocením práce žáků spolužáky. V oblasti interakce a komunikace se příznivě projevují psychosociální podmínky výuky, učitelé jsou pro žáky partnery, je vytvářeno prostředí přiměřené tolerance. Hodiny probíhají v klidné a nestresující atmosféře, žáci se nebojí vyjádřit svůj názor, obrátit se k učiteli o pomoc. V hodinách Hv vyjadřují i svoje pocity a zážitky z poslechu hudebních děl. Verbální i neverbální komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni. Případné konflikty či projevy nežádoucího chování byly řešeny přiměřeně vzniklé situaci s nadhledem, elegantně. Oblasti motivace a komunikace jsou hodnoceny jako vynikající.

Celkově je hodnocena kvalita výuky hudební výchovy a výtvarné výchovy jako vynikající, výuka tělesné výchovy s přihlédnutím k podmínkám jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Škola vytváří pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu velmi dobré prostorové, materiální a psychohygienické podmínky, vynikající jsou personální podmínky. Hodinové dotace vyučovacích předmětů odpovídají vzdělávacímu programu, učební osnovy jsou plněny. Příprava učitelů na výuku je svědomitá. Ve vyučování převládají partnerské vztahy mezi žáky a učiteli, kvalifikovanost a erudice učitelů se projevuje v pestrosti forem a metod výuky. Rezervy byly zjištěny v závěrech vyučovacích hodin,, kde většinou nezbyvá čas na shrnutí učiva, hodnocení a případné sebehodnocení. Celkově převažují v hodnocení hodiny vynikající a velmi dobré, průběh a výsledky vzdělávání hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobré, nadprůměrné.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Dlouhodobý koncepční plán obsahuje sedm bodů, které postihují celou problematiku školy. Vychází z dobré znalosti školy a analýzy stavu, kdy byl zpracován. Realizace jednotlivých bodů je reálná. Na tento koncepční materiál navazují roční plány práce, které jsou sestavované vždy na školní rok, na ně pak navazují plány měsíční. Zde jsou uvedeny i termíny úkolů a konkretizována odpovědnost zaměstnanců. Realizace rozvoje školy je prováděna s podporou zřizovatele a též Rady rodičů. Plánování školy tak tvoří ucelený systém, na jeho tvorbě se významně podílejí všichni zaměstnanci. Prostřednictvím metodických a poradních orgánů pedagogičtí zaměstnanci, prostřednictvím Rady zaměstnanců i zaměstnanci provozní. Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty, osnovy jsou plněny (na návrh předmětových komisí odsouhlasila pedagogická rada rozvržení učiva jednotlivých předmětů v 6. – 9. ročníku). Rovněž jsou zpracovány individuální plány pro žáky se specifickými

poruchami učení a chování. Plánování je celkově vynikající.

V oblasti organizování jsou stanovena jasná pravidla v Organizačním řádu (Organizační řád včetně organizačního schématu vypracoval ředitel školy v souladu s platnými zákony s účinností od 1. 1. 1995). Zde jsou uvedeny i kompetence zaměstnanců i jejich pracovní náplně. Počet vedoucích pracovníků je úsporný (při počtu 27 tříd jmenoval ředitel jednu zástupkyni). Organizace výchovně vzdělávací činnosti je upravena ve Vnitřním řádu školy, jehož součástí jsou práva žáků, jejich povinnosti, režim školy, práva a povinnosti zaměstnanců. Organizace výuky je v souladu s příslušnými platnými právními normami. Kvalitě výuky neprospívá spojování skupin či tzv. odpadnutí hodin při nepřítomnosti učitele. Povinná dokumentace školy je řádně a úplně vedena. Promyšlený je přístup k informacím, informace o základní škole jsou ve smyslu platného zákona zpřístupněny rodičům a dalším zájemcům. Informace pro žáky zprostředkovávají třídní učitelé, školní rozhlas a řada informačních nástěnek, pro zaměstnance představuje informační centrum sborovna, kde je k dispozici řada aktuálních materiálů, odborná literatura a časopisy. Učitelé mají též přístup k internetu. Informace zákonným zástupcům jsou předávány na Radě rodičů, při třídních schůzkách (z nich třídní učitelé pořizují zápisy, které slouží jako náměty pro vedení školy). Pro rodiče žáků závěrečných ročníků organizuje škola setkání se zástupci středních škol, které koordinuje výchovný poradce. Příkladně se škola prezentuje na veřejnosti, což se odráží v zájmu rodičů o školu (zájem cca dvojnásobně převyšuje kapacitu). Jsou vytvořeny a aktualizovány www stránky, organizována jsou vánoční vystoupení pro rodiče, prezentace v regionálním tisku. Největší propagační je široká účast reprezentantů školy na mnoha soutěžích a olympiádách, kde získávají řadu medailových umístění nejen v okresních, ale i vyšších kolech. Organizovány jsou i zahraniční jazykové pobyty žáků. Vzhledem k umístění školy v krajském městě je dobrá i spolupráce s PF UJEP, jejíž posluchači ve škole absolvují povinnou praxi před ukončením vysokoškolského studia. Výroční zpráva o činnosti je zpracována v souladu s příslušnou právní normou, vedle informací obsahuje i analytické pasáže a z nich vyplývající záměry. Na nich se podílejí prostřednictvím metodických orgánů, pedagogické rady a provozních porad i zaměstnanci školy. V tomto školním roce vzniká z podnětu žáků školní parlament, pracuje na sestavení statutu (podnět vyšel z účasti žáků na slyšení městského žakovského parlamentu). Organizování je hodnoceno jako vynikající.

Řídící činnost vedení školy je založena na demokratickém stylu vedení lidí (ředitel školy i zástupkyně navštěvují vzdělávání školského managementu). V široké míře využívají podnětů zaměstnanců a dalších partnerů školy. Důležité je vytváření pozitivního klimatu školy, jsou preferovány partnerské vztahy. Pro zaměstnance jsou vytvářeny podmínky pro realizaci jejich schopností a nápadů. Začínajícím učitelům je dána možnost využít zkušeností kolegů. Kritéria hodnocení jsou známa, jsou součástí mzdového předpisu, hodnocení je prováděno dvakrát ročně. Velká pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, i to je kritériem hodnocení. Získané poznatky jsou přenášeny prostřednictvím metodických orgánů dalším kolegům. Pozitivní dopad má tato činnost učitelů na kvalitu vzdělávání, což dokládají dílčí inspekční zjištění. Výsledky výuky jsou projednávány v pedagogické radě, o jejich dobré úrovni svědčí to, že všichni žáci závěrečného ročníku úspěšně absolvovali přijímací řízení na střední školy. Přes 40 % žáků má prospěch s vyznamenáním, minimální je počet žáků propadajících a to i z toho důvodu, že se jedná o školu výběrovou. Nejlepší žáci a reprezentanti školy bývají přijati ředitelem školy, obdrží věcný dar, jejich fotografie jsou umístěny na nástěnce v atriu školy. Oblast vedení a motivace hodnotí ČŠI jako vynikající.

Plán kontrolní činnosti je neveřejnou přílohou plánu práce, postihuje celou organizační strukturu školy. Kompetence kontroly vyplývají z organizačního řádu. Výsledky kontrol jsou projednávány a analyzovány. Z dílčích zjištění jsou přijímána patřičná opatření. Zobecněné závěry některých zjištění jsou projednávány v pedagogické radě či na provozní poradě. Velmi

dobrá je úroveň hospitační činnosti, ne vždy se daří realizovat počet hospitací a rozsah této činnosti. Z hospitací je pořizován zápis, který je projednáván s hospitovaným. Hodnocení výsledků učení je prováděno prostřednictvím některých předmětových komisí formou kontrolních prací a srovnávacích prověrek. Kontrolní systém školy je hodnocen jako velmi dobrý s ohledem na dílčí nedostatky zjištěné v oblasti hospodaření.

Plánování školy tvoří ucelený a promyšlený systém. Organizace výchovy a vzdělávání je v souladu s platnými právními normami. Dokumentace školy je vedena úplně a přehledně. Vynikajícím způsobem se škola prezentuje na veřejnosti, žáci získávají řadu ocenění v nejrůznějších soutěžích. Otevřený demokratický styl řízení se příznivě projevuje v klimatu školy. Velká pozornost je věnována dalšímu vzdělávání učitelů a přenášení nových poznatků do výuky. Velmi dobrý je kontrolní systém školy.

Celkově jsou podmínky výuky vytvářené vedením školy hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Neinvestiční finanční prostředky poskytnuté škole ze státního rozpočtu na kalendářní rok 2001 byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem. Při jejich čerpání byly dodrženy závazné ukazatele stanovené poslední úpravou rozpočtu k 15. 7. 2001 (limit prostředků na platy, OPPP, odvody a ONIV). Celková dotace byla čerpána na 99,95 %, nevyčerpané prostředky byly dle pokynů k zúčtování a finančnímu vypořádání dotací poskytnutých územně samosprávným celkům odvedeny Magistrátu města Ústí nad Labem.

Hospodářský výsledek za rok 2001 byl kladný, podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech organizace v hlavní činnosti činil 81 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

V kontrolovaném období, tj. v roce 2001, dodržela základní škola závazné ukazatele mzdové regulace a rozpočet mzdových prostředků čerpala rovnoměrně a efektivně. Byla provedena kontrola správnosti zařazování do platových tříd a platových stupňů 20 pedagogických pracovníků, technicko-hospodářských pracovníků, všech pracovníků školní jídelny a provozních zaměstnanců školy. Zaměstnanci jsou zařazováni do platových tříd a stupňů podle druhu vykonávané práce uvedené v pracovní smlouvě, s ohledem na dosažené vzdělání a délku praxe v oboru vykonávané práce, v souladu s vnitřním platovým předpisem vypracovaným ředitelem školy podle obecně závazných právních předpisů. Do platových stupňů bez ohledu na délku praxe jsou zařazovány, v souladu s vnitřním platovým předpisem, pracovnice školní jídelny a provozní pracovníci. Při kontrole nebylo zjištěno chybné zařazení. Příplatky za vedení ve výši stanovené platnými předpisy jsou poskytovány všem vedoucím pracovníkům, kteří podle organizačního řádu řídí práci jiných zaměstnanců. Zvláštní příplatky za soustavný výkon práce třídního učitele jsou ve školním roce 2001/02 poskytovány 27 pedagogickým pracovníkům. Nenárokové složky platu jsou poskytovány zaměstnancům na základě písemně odůvodněných návrhů. Kriteria pro poskytování osobních příplatků a odměn jsou přílohami k vnitřnímu platovému předpisu. Podle rekapitulací mezd a statistického výkazu činil objem vyplacených osobních příplatků 83,95 % z celkového objemu nenárokových složek platu.

V roce 2001 uzavřelo ředitelství školy 23 dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se zaměstnanci vlastními i cizími. Dohody o pracovní činnosti byly uzavřeny s vychovatelkami

školní družiny na zástup učitelek prvního stupně základní školy a opačně, s externím pracovníkem na správu počítačové sítě. Dohody o provedení práce v rozsahu do 100 hodin v kalendářním roce uzavřelo ředitelství školy se školníkem, který vykonával práce jiného druhu, než má uvedeny v pracovní náplni. Při uzavírání dohod postupovalo ředitelství školy v souladu s platnými zákony. Ředitelství školy vede evidenci pracovní doby a práce přesčas u všech zaměstnanců. Podle předložené dokumentace nebyla v roce 2001 placena přesčasová práce v rozsahu větším, než umožňuje zákoník práce.

Personální dokumentace je vedena řádně a přehledně. Z evidence o preventivních zdravotních prohlídkách vyplývá, že se všichni zaměstnanci školy podrobují zdravotním prohlídkám.

Kontrolou hospodaření s prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb v roce 2001 bylo zjištěno, že fond byl tvořen v souladu s vyhláškou základním přidělem z rozpočtu běžného roku ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Čerpání prostředků z fondu nebylo vždy provedeno v souladu s vyhláškou o FKSP.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Finanční prostředky státního rozpočtu určené na ostatní neinvestiční výdaje byly v roce 2001 dle předložené účetní závěrky k 31. 12. 2001 čerpány na úhradu učebnic a učebních pomůcek, další vzdělávání zaměstnanců, osobní ochranné pomůcky a cestovné. Použití prostředků bylo doloženo účetními doklady, z kterých bylo zjištěno, že organizace při vyúčtování cestovních náhrad nepostupuje v souladu se zákonem o cestovních náhradách. V průběhu kontroly byla vypracována vnitřní směrnice pro poskytování a vyúčtování cestovních náhrad.

V návaznosti na zahajovací výkaz k 30. 9. 2000, ve kterém je uvedeno 717 žáků, byly prostředky použity na učebnice a učební pomůcky ve výši 454,70 Kč na žáka a na další vzdělávání zaměstnanců ve výši 59,70 Kč na žáka.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Poskytnuté účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků byly v kontrolovaném období použity na daný účel a se státním rozpočtem zúčtovány v plné výši.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 je zpracována v souladu s platnou právní normou a obsahuje veškeré požadované údaje.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem a vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům efektivně využity ve všech kontrolovaných oblastech s výjimkou použití prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb.

Školní družina

Oproti poslední inspekci se celkově zlepšily podmínky pro práci školní družiny (dále ŠD). K docházce do šesti oddělení bylo ke dni inspekce zapsáno 144 žáků prvních až třetích ročníků. Ranní družina je v provozu od 6.00 hodin (dvě oddělení) a odpoledne do 16.00 hod. Do 14.30 hod. pracují samostatně všechna oddělení, poté se jejich počet úměrně s počtem přítomných žáků postupně snižuje. Provoz školní družiny zajišťuje šest vychovatelek (dvě bez potřebné kvalifikace), tři pracují na plný a tři na poloviční úvazek. Vychovatelky se podle možnosti účastní vzdělávacích akcí, využívají vlastní i školní literaturu. Pět oddělení má k dispozici samostatnou klubovnu, jedno oddělení je zatím ještě umístěno v kmenové učebně prvního stupně. Klubovny jsou vybaveny v dostatečném množství nábytkem, koberci, k dispozici je dostatek stavebnic, hraček, sportovního náčiní, drobného spotřebního materiálu i audiovizuální technika. Materiální vybavení se postupně obměňuje a doplňuje, k finančně náročným patří v poslední době nákup keramické pece. Ke zlepšení psychohygienických podmínek přispělo namontování žaluzií do oken, nové botníky a věšáky ve třídách. Velmi dobré jsou podmínky pro realizaci sportovních, pohybových a herních aktivit, neboť školní družina může využívat rozlehlý sportovní areál a v případě nepříznivého počasí školní tělocvičnu. Výzdoba kluboven je nápaditá a tvoří ji především výtvarné a rukodělné práce žáků.

Režim dne je vyvážený, odpolední program zahrnuje různorodé činnosti včetně pobytu venku a zábavnou formou prováděné přípravy na vyučování. Pokud některý z rodičů projeví zájem, umožní vychovatelky jednotlivým žákům vypracování písemných úkolů, k čemuž ovšem dochází jen ojediněle. Pro některé činnosti se jednotlivá oddělení spojují (např. různé soutěže nebo návštěvy kulturních zařízení). Organizování výchovně vzdělávací činnosti je zčásti podřízeno další mimoškolní činnosti žáků. Družina organizuje vlastní tělovýchovné a společenské akce, návštěvu kulturních zařízení i o víkendech nebo o vedlejších prázdninách, žáci se těchto akcí účastní v hojném počtu. Výčet společných akcí je součástí ročního plánu práce.

Dokumentace ŠD je vedena kvalitně (Přehledy výchovné práce, Režim dne, Vnitřní řád školní družiny, docházkový sešit, zápisové lístky), připomínky ČŠI se vztahovaly k evidenci ranní docházky. Vedoucí vychovatelka má stanovenou náplň práce i kompetence (patří k nim i hospitační činnost) a účastní se pedagogických rad. Kontrolou činnosti ŠD je pověřena zástupkyně ředitele, materiální zajištění konzultuje vedoucí vychovatelka s ředitelem školy.

V porovnání s poslední inspekci se zlepšily prostorové, materiální i psychohygienické podmínky. Školní družina nabízí žákům hodnotné využití volného času a její činnost je hodnocena jako velmi dobrá.

Výchovné poradenství

Zajištění výchovného poradenství je takové, že je svěřeno dvěma výchovným poradkyním. Jedna z nich, kvalifikovaná učitelka a speciální pedagožka, se orientuje na práci s 1. stupněm ZŠ a druhá, která absolvovala kvalifikační studium pro výchovné poradce, má na starost 2. stupeň. Oblast práce je ošetřena pracovními náplněmi a plánem práce na školní rok. Obě poradkyně se věnují výchovně vzdělávacím problémům ve škole, včetně práce s nadanými žáky. Navzájem se doplňují v péči o integrované žáky a na 2. stupni ZŠ o profesionální nasměrování vystupujících žáků.

Orientace v problematice výchovného poradenství je u obou pedagožek vynikající.

Realizace výchovného poradenství je následující: Zvládají se výchovně vzdělávací problémy. Pro tuto oblast je ještě jmenován preventista sociálně patologických jevů.

Ve škole je integrováno 52 žáků, většinou se specifickými poruchami učení a na 19 z nich získal ředitel zvýšený finanční normativ. Je vedena potřebná dokumentace těchto žáků. Jsou zavedeny individuální plány práce s těmito žáky. K vidění však byly i vyučovací hodiny, kde přítomnost integrovaných žáků nebyla vyučujícími zohledněna a tomu odpovídaly i stejné metody práce pro všechny žáky ve třídě bez rozdílu.

Všichni žáci končící povinnou školní docházkou jsou již přijati na některou ze středních škol, což je dáno současným stavem nabídky míst na středních školách a samozřejmě také výsledky, které žáci mají. Dalšími partnery, kromě žáků a rodičů, ve výchovném poradenství jsou: pedagogicko psychologická poradna, úřad práce, Policie ČR, sociální referát města.

Výchovné poradenství je hodnoceno ČŠI jako velmi dobré.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a Požární ochrany se zaměřením na žáky.

Součástí inspekční činnosti na škole byla i kontrola zajištění BOZP a PO. Kontrola byla zaměřena na posouzení stavu příslušné dokumentace a fyzickou kontrolu užívaného objektu.

Dokumentace je zpracována podle současných zákonných předpisů a odpovídá skutečnému stavu. V knize úrazů však nejsou úplné a přesné údaje o úrazech žáků – chybí datum úrazu, přesný popis děje, přesný popis zraněné části těla apod., stejné nedostatky vykazují i Záznamy o školním úrazu.

Fyzickou prohlídkou objektu byly zjištěny tyto závady proti bezpečnému stavu: na venkovním hřišti jsou umístěny neukotvené branky, které by mohly být zdrojem úrazu s těžkými následky, v tělocvičně jsou popraskané palubky v obložení stěn. Ve třídách nejsou rozmístěny teploměry pro kontrolu teploty vzduchu v místnosti, v učebně výtvarné výchovy a ve třídě II. B je rozpraskaná a ulámaná podlahová krytina. Na žakovských záchodech není k dispozici toaletní papír a mýdlo, žáci nemají možnost osoušení rukou.

Dotazníky pro rodiče

V rámci komplexní inspekce byly rozdány dotazníky žákům všech pátých a devátých tříd (158). Žáci odevzdali 114 vyplněných dotazníků (72%). Z odevzdaných dotazníků hodnotí školu stupněm spokojen a spíše spokojen 85 % rodičů, 14,5 % rodičů nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni, jeden rodič není se školou vůbec spokojen. 40 % rodičů hodnotí v pozitivě kvalitu výuky a přípravu žáků na SŠ (týká se i rodičů žáků ze tříd bez RVJ). Pozitivně je hodnocena oblast nabídky mimoškolních sportovních aktivit, mezi negativy se nejčastěji objevuje kvalita WC (21 %) a absence mimoškolních akcí – kultura a absence škol v přírodě (16 %).

Rodiče žáků hodnotí vývoj školy příznivě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Plán práce 2001/2002, učební plány tříd
- Školní řád – vnitřní řád školy
- Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2001/2002
- Rozvrh hodin, dozorů a přestávek

- Třídní knihy 2001/2002, třídní výkazy, katalogové listy, protokoly o komisionálních zkouškách, tematické plány hospitovaných předmětů
- Záznamy pedagogických rad a metodických orgánů školy
- Hospitační záznamy ČŠI, inspekční zpráva čj. 066 145/98-5020 ze dne 23. 2. 1998
- Vnitroorganizační směrnice platné pro školní rok 2001/2002
- Individuální plány pro žáky se SPU, dokumentace výchovného poradenství
- Žákovské knížky, práce žáků
- Dokumentace školní družiny (Vnitřní řád, režim ŠD, zápisové lístky, Přehledy výchovné práce, Docházkový sešit, Roční plán práce a Seznam společných akcí pro školní rok 2001/2002)
- Zřizovací listina vydaná Městem Ústí nad Labem dne 30. 5. 1995 včetně příloh
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol č.j. 418/99/ZŠ
- Jmenovací dekret ředitele č.j. 473/95/ZŠ
- Závazné ukazatele rozpočtu NIV – upravený rozpočet k 15. 7. 2001
- Organizační řád, vnitřní platový předpis, směrnice pro účetnictví s dodatky, zásady pro čerpání FKSP, rozpočet FKSP
- Osobní spisy zaměstnanců, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. 9. 2001, Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2001
- Výkaz zisku a ztrát Úč OÚPO 4-02 a Rozvaha Úč ÚOPO 3-02 - k 31. 12. 2001
- Finanční vypořádání dotací za rok 2001
- Účtová osnova pro rok 2001, hlavní kniha - prosinec 2001, účetní doklady r. 2001 související s dotací a použitím prostředků státního rozpočtu
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 a Výroční zpráva o hospodaření
- Dokumentace školy z oblasti BOZP a PO
- Provozní řád

ZÁVĚR

Základní škola plní svoje poslání, zajišťuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu, nabízí žákům možnost kvalitního vzdělání, zde dosahuje nadprůměrných výsledků. Příznivé je klima školy. Projevuje se systematická péče věnovaná dalšímu vzdělávání učitelů. Podmínky vzdělávání vytvářené vedením školy jsou hodnoceny jako vynikající, škola je otevřená, demokratická, v široké míře se úspěšně prezentuje na veřejnosti. Jako velmi dobrá je hodnocena činnost školní družiny a výchovného poradenství.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 byly vzhledem k realizovaným učebním dokumentům a vzhledem k účelu jejich poskytnutí efektivně využity ve všech kontrolovaných oblastech (s výjimkou dílčího nedostatku použití FKSP), řádně byly se státním rozpočtem zúčtovány.

Při porovnání se závěry minulé inspekce si škola udržuje kvalitu výuky na nadprůměrné úrovni, rozšiřuje se nabídka vzdělávacích aktivit. Byly odstraněny nedostatky z minulé inspekce, k plánovitému zlepšování dochází v oblasti technicko - materiálních a psychohygienických podmínek. Příznivě je škola hodnocena rodičovskou veřejností.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslav Hyška	Mgr. Miroslav Hyška v.r.
Členové týmu	Marta Dolinská	Marta Dolinská v.r.
	PhDr. Zdeněk Frélich	PhDr. Zdeněk Frélich v.r.
	Mgr. Petr Salač	Mgr. Petr Salač v.r.
	Mgr. Věra Slezáková	Mgr. Věra Slezáková v.r.
	Ing. Josef Toman	Ing. Josef Toman v.r.
	Mgr. Vladimíra Vosecká	Mgr. Vladimíra Vosecká v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Eva Bechyňová Marie Bimová Jana Sejvalová	

V Ústí nad Labem dne 7. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. června 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Václav Kůrka

Václav Kůrka v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Ústí nad Labem	2002-07-10	066 279/02-5020
Město Ústí nad Labem	2002-07-10	066 280/02-5020

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
xxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxxx	Připomínky nebyly podány